સંધિ - (૧)

સંધિ

સ્વરસંધિ | વ્યંજનસંધિ

અહીં આપણે સ્વરસંધિ વિષે સમજીશું. જ્યારે સ્વરનું જોડાણ સંધિના નિયમ પ્રમાણે થાય ત્યારે તેને સ્વરસંધિ કહે છે.

દા.ત. : દેશ + અભિમાન = દેશાભિમાન ⟶ સરખી જાતિના સ્વરનું જોડાણ

પરમ + ઈશ્વર = પરમેશ્વર ⟶ જુદી જાતિના સ્વરનું જોડાણ.

મહત્ત્વની સ્વરસંધિ નીચે પ્રમાણે છે.

(અ) અ + અ = આ

(૧)	ભાવ	+	અર્થ	=	ભાવાર્થ	(૨)	પર	+	અધીન	=	પરાધીન
(૩)	સ્નેહ	+	અધીન	=	સ્નેહાધીન	(૪)	વૃદ્ધ	+	અવસ્થા	=	વૃદ્ધાવસ્થા

(બ) આ + આ = આ

(૧)	મહા	+	આત્મા	=	મહાત્મા	(૨)	તૃષા	+	આતુર	=	તૃષાતુર
(૩)	ચિંતા	+	આતુર	=	ચિંતાતુર	(૪)	મહા	+	આલય	=	મહાલય

(ક) ઇ + ઇ = ઈ

(૧)	રવિ	+	ઇન્દ્ર	=	રવીન્દ્ર	(૨)	પરિ	+	ઇક્ષા	=	પરીક્ષા
(૩)	યતિ	+	ઇન્દ્ર	=	યતીન્દ્ર	(૪)	જતિ	+	ઇન્દ્ર	=	જતીન્દ્ર

(ડ) ઈ + ઈ = ઈ

(૧)	નારી	+	ઈશ્વર	=	નારીશ્વર	(૨)	યોગી	+	ઈશ્વર	=	યોગીશ્વર
(૩)	રજની	+	ઈશ	=	રજનીશ	(૪)	પાર્વતી	+	ઈશ	=	પાર્વતીશ

(ઈ) ઉ + ઉ = ઊ

(૧)	ભાનુ	+	ઉદય	=	ભાનૂદય	(૨)	ગુરુ	+	ઉત્તમ	=	ગુરૂત્તમ
(૩)	સુ	+	ઉક્તિ	=	સૂક્તિ	(૪)	લઘુ	+	ઉત્તર	=	લઘૂત્તર

(ફ) ઊ + ઊ = ઊ

(૧)	વધૂ	+	ઊર્મિ	=	વધૂર્મિ	(૨)	સિંધૂ	+	ઊર્મિ	=	સિંધૂર્મિ